

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2021

ΜΑΘΗΜΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΓΕΛ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΣΠΥΡΟΣ- ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ-
ΚΟΜΠΟΘΑΝΑΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

νέο φροντιστήριο

νέο φροντιστήριο

ΟΜΑΔΑ Α

Θέμα Α1.

Α. σελ. 140. Τον Ιούλιο του 1914 ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη Οργανισμός, με σκοπό την άμεση περίθαλψη και στη συνέχεια την εγκατάσταση των προσφύγων σε εγκαταλελειμμένα τουρκικά και βουλγαρικά χωριά της Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας. Παρεχόταν συσσίτιο, προσωρινή στέγη και ιατρική περίθαλψη, μέχρι οι πρόσφυγες να βρουν εργασία ή να αποκτήσουν γεωργικό κλήρο.

Β. σελ. 140. Το Νοέμβριο του 1919 υπογράφηκε η συνθήκη του Νεϊγύ, που προέβλεπε την παραχώρηση της Δυτικής Θράκης από τη Βουλγαρία στην Ελλάδα. Στη συνθήκη ήταν συνημμένο το «Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας». Με βάση αυτό, αναχώρησαν από την Ελλάδα περίπου 50.000 Βούλγαροι και από τη Βουλγαρία περίπου 30.000 Έλληνες (περίπου 20.000 ακόμη Έλληνες είχαν μεταναστεύσει πριν από την υπογραφή της συνθήκης).

Γ. σελ. 96, 144. Η Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) αποτέλεσε τη μεγαλύτερη διπλωματική επιτυχία της Ελλάδας και δικαίωσε την τολμηρή πολιτική του Βενιζέλου. Η μικρή Ελλάδα των παραμονών των Βαλκανικών πολέμων γίνεται με την υπογραφή της Συνθήκης «η Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των πέντε Θαλασσών». Το όραμα της Μεγάλης Ιδέας φαίνεται να γίνεται απτή πραγματικότητα. Τον Ιούλιο του 1920 υπογράφηκε η Συνθήκη των Σεβρών, που μεταξύ άλλων όριζε ότι η περιοχή της Σμύρνης Θα βρισκόταν υπό ελληνική διοίκηση και κατοχή για πέντε χρόνια. Ύστερα από την περίοδο αυτή Θα μπορούσαν οι κάτοικοι με δημοψήφισμα να αποφασίσουν την προσάρτηση της περιοχής στην Ελλάδα.

Θέμα Α2.

- Α. Σ
- Β. Σ
- Γ. Σ
- Δ. Λ
- Ε. Λ

Θέμα Β1.

Σελ. 50. Το Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση του Βενιζέλου έχασε τις εκλογές και την εξουσία ανέλαβαν τα φιλοβασιλικά κόμματα που έσπευσαν να επαναφέρουν τον ανεπιθύμητο στους Συμμάχους βασιλιά Κωνσταντίνο. Οι Σύμμαχοι, σε αντίποινα, έσπευσαν να αποσύρουν την κάλυψη του χαρτονομίσματος και έτσι, ένα σημαντικό τμήμα της νομισματικής κυκλοφορίας βρέθηκε χωρίς αντίκρισμα. Επιπλέον, από το 1918 και μετά, ο κρατικός ισολογισμός έκλεινε με παθητικό, ενώ ταυτόχρονα η παρουσία στη Μικρά Ασία εξελίχθηκε σε σκληρό και δαπανηρό πόλεμο. Το Μάρτιο του 1922 τα δημοσιονομικά δεδομένα έφτασαν σε πλήρες αδιέξοδο, το οποίο αντιμετωπίστηκε με έναν απρόσμενο τρόπο. Λίγους μήνες πριν από την κατάρρευση του Ελληνικού Μετώπου στη Μικρά Ασία, η Κυβέρνηση προέβει σε ένα πρωτότυπο εσωτερικό αναγκαστικό δάνειο, με διχοτόμηση του χαρτονομίσματος. Το αριστερό τμήμα εξακολουθούσε να κυκλοφορεί στο 50% της αναγραφόμενης αξίας, ενώ το δεξιό ανταλλάχθηκε με ομολογίες του Δημοσίου. Η

επιχείρηση στέφθηκε από επιτυχία, το κράτος απέκτησε 1.200.000.000 δραχμές και το πείραμα επαναλήφθηκε το 1926. Φυσικά, ο νομισματικός αυτός ελιγμός δεν στάθηκε ικανός να προλάβει τη Μικρασιατική καταστροφή και τις βαρύτερες συνέπειές της.

Θέμα Β2.

Α. σελ. 46. Στο τέλος του 19ου αιώνα συναντάμε στην Ελλάδα σοσιαλιστικές ομάδες και εργατικές ομαδοποιήσεις. Η πολιτική και κοινωνική τους επιρροή ήταν σαφώς μικρότερη από εκείνη που άσκησαν αντίστοιχα κινήματα σε βιομηχανικές χώρες της Δύσης αλλά και σε βαλκανικές (π.χ. Βουλγαρία). Η απουσία μεγάλων σύγχρονων βιομηχανικών μονάδων οδήγησε σ' αυτήν την καθυστέρηση από κοινού με άλλους παράγοντες. Στα μεγάλα δημόσια έργα της περιόδου, σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού προερχόταν από το εξωτερικό (στη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου εργάστηκαν πολλοί Ιταλοί) ή ήταν πρόσκαιρης, βραχύχρονης απασχόλησης. Πιο σταθερό εργατικό δυναμικό δούλεψε στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, όπου και εκδηλώθηκαν οι πρώτες καθαρά εργατικές εξεγέρσεις (Λαύριο, 1896). Στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας εμποδίζει την ανάπτυξη και διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο.

Β. σελ. 46,47. Στη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, οι πιέσεις που δέχτηκε η ελληνική κοινωνία, η εμπλοκή της σε διεθνείς υποθέσεις και ο αντίκτυπος της ρωσικής επανάστασης οδήγησαν το εργατικό και το σοσιαλιστικό κίνημα σε ταχύτατη ωρίμανση. Προς το τέλος του πολέμου ιδρύθηκε η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ) που συμπεριέλαβε κλαδικά και τοπικά σωματεία, και το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα της Ελλάδος (ΣΕΚΕ), που λίγο αργότερα προσχώρησε στην Τρίτη Κομμουνιστική Διεθνή και μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ

α) Από το σχολικό βιβλίο: σελ. 149 - 151 « Στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφηκε η Συνθήκη ειρήνης της Λοζάνης. Έξι μήνες πριν, στις 30 Ιανουαρίου 1923, είχε υπογραφεί η ελληνοτουρκική Σύμβαση, ... κάποιων επίμαχων περιοχών»

Από το κείμενο Α:

- επιβεβαίωση του υποχρεωτικού χαρακτήρα της ανταλλαγής
- επισήμανση του γεγονότος ότι δεν λαμβάνεται υπόψη η γλώσσα ή τα ήθη των ανταλλαζίμων, καθώς μοναδικό κριτήριο της υποχρεωτικής μετακίνησης των πληθυσμών είναι το θρήσκευμα,
- σχολιασμός του μαζικού χαρακτήρα της μετακίνησης των πληθυσμών με αναφορά στα αριθμητικά στοιχεία του παραθέματος («Το σχέδιο σήμαινε ότι 585.000 μουσουλμάνοι θα ανταλλάσσονταν με 1.300.000 χριστιανούς ορθοδόξους.»)

β) Από το σχολικό βιβλίο: σελ. 151 – 152 «Όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της Σύμβασης ... θυσιάστηκαν στο βωμό των συμφερόντων του ελληνικού κράτους.»

Από τα κείμενα Α, Β και Γ:

- επιβεβαίωση της αδιαλλαξίας των Τούρκων πολιτικών στο ενδεχόμενο επιστροφής των Ελλήνων στα πατρογονικά εδάφη της Μικράς Ασίας, η υπογραφή της Σύμβασης επρόκειτο ουσιαστικά για τη μοναδική παραχώρηση εκ μέρους της τουρκικής πλευράς
- παραδοχή εκ μέρους του Βενιζέλου του πραγματικού σκοπού υπογραφής της σύμβασης, ο οποίος ήταν η αναγκαιότητα απομάκρυνσης των μουσουλμάνων από τα ελληνικά εδάφη προκειμένου οι

- μουσουλμανικές περιουσίες να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος της στέγασης και την προσφορά επαγγελματικής διεξόδου στους εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφταναν στην Ελλάδα επιπλέον, η απέλαση 350.000 Μουσουλμάνων θα προσέφερε τη δυνατότητα στους Έλληνες της Μικράς Ασίας να καλλιεργήσουν τη γη τους και να στεγαστούν στις κατοικίες τους.
- τεκμηρίωση της επικοινωνίας του Βενιζέλου με τον εκπρόσωπο της Κοινωνίας των Εθνών, η οποία παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο σύμφωνα με την ανταλλαγή, με παράλληλη αναφορά στο περιεχόμενο του τηλεγραφήματος και κυρίως στις ασφυκτικές συνθήκες που θα επικρατούσαν σε περίπτωση μη έγκαιρης υπογραφής της Σύμβασης
- παρουσίαση της απόφασης του Βενιζέλου να αποδεχθεί την οδυνηρή λύση της υποχρεωτικής ανταλλαγής ως μοναδικής διεξόδου στην ολοκληρωτική «απογύμνωση» των ελληνικών πληθυσμών.

ΘΕΜΑ Δ1

α) Στοιχεία σχολικού βιβλίου: σελ. 42-43 « Στον ελληνικό χώρο...ελλείψεις».

Στοιχεία κειμένου Α:

- Στην περίοδο 1881-1895 εμφανίστηκε στο προσκήνιο της ελληνικής κοινωνίας το πρόβλημα μιας μεγάλης γαιοκτησίας με κέντρο τις νεοαπελευθερωμένες περιοχές της Θεσσαλίας και της Άρτας.

β) Στοιχεία σχολικού βιβλίου: Σελ. 80-81 «Στα εδάφη της Θεσσαλίας...θέσης τους». Σελ.43 «Οι κερδοσκοπικές πρακτικές των μεγαλογαιοκτημόνων...ακτήμονες».

Στοιχεία κειμένου Α:

- Ως το 1881 το ελληνικό κράτος είχε καταπολεμήσει με συνέπεια κάθε προσπάθεια για τη συγκρότηση μεγάλης γαιοκτησίας. Όμοια είχε καταπολεμήσει τον κολλητικό τρόπο καλλιέργειας του εδάφους και είχε ευνοήσει τη μικρή ιδιοκτησία και την οικογενειακή παραγωγή.
- Κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης από τον Τρικούπη ήταν η πρώτη φορά που το κράτος εμφανίστηκε να ευνοεί τη συγκρότηση μεγάλης γαιοκτησίας. Η αιτία της μεταβολής αυτής πρέπει να αναζητηθεί στο γεγονός ότι οι δικαιούχοι των τσιφλικικών δικαιωμάτων στη Θεσσαλία και την Άρτα δεν ήταν πια οι επαρχιακοί προύχοντες και κοτζαμπάσηδες, αλλά οι Έλληνες χρηματιστές της διασποράς.
- Ο Τρικούπης υποχρεώθηκε να καλύψει πλήρως την επιχείρηση των πλούσιων ομογενών για την τσιφλικοποίηση της Θεσσαλίας, τόσο από νομική και δικαστική άποψη, όσο και από άποψη οικονομικής πολιτικής. Το βασικό επιχείρημα που έπεισε τον Τρικούπη να ακολουθήσει αυτή την πολιτική ήταν η ιδιότητα των νέων αγοραστών των κτημάτων.

Στοιχεία κειμένου Β:

- Ο Δηλιγιάννης, αντίθετα, αμέσως μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας είχε καταθέσει νομοσχέδια για τη χορήγηση γης στους αγρότες, για τη δημιουργία ταμείων αγροτικής πίστης και για τη ρύθμιση της σχέσης μεταξύ τσιφλικάδων και αγροτών, τα οποία όμως προσέκρουαν στην αντίσταση των μεγαλογαιοκτημόνων και των Τρικουπικών.

Στοιχεία κειμένου Γ:

- Η συντηρητική κυβέρνηση Θεοτόκη, ψηφίζοντας το νόμο ΒΧΗ (9 Ιουλίου του 1899) «Περί εξώσεως δυστροπούντων ενοικιαστών», παραχώρησε στους τσιφλικούχους ένα ισχυρό εργαλείο πειθάρχησης των κολίγων.
- Το 1906 η κυβέρνηση Θεοτόκη κατέθεσε ένα νέο νομοσχέδιο που περιόριζε και πάλι ουσιαστικά τα δικαιώματα των κολίγων λόγω της όξυνσης των κοινωνικών συγκρούσεων και της ενίσχυσης της θέσης των κολίγων και των υποστηρικτών τους.

- Παρά ταύτα, και αυτή η συμβιβαστική λύση συνάντησε την αντίδραση των γαιοκτημόνων και εγκαταλείφθηκε.

νέο φροντιστήριο